

Várnak az előleg kifizetésével

A végletek éve lesz az idei a mezőgazdasági termelőknek, jelentette ki Horváth Gábor, a Mezőgazdasági Szövetkezők és Termelők Országos Szövetségének főtítkára. A szélsőséges időjárás és az emiatt alacsonyabb hozam, továbbá az árak alakulása mellett szállítási problémák nehezítik a gazdálkodók helyzetét. Sok termelő finanszírozási gondokkal is küzd a tervezettnél kisebb bevételek miatt, ugyanakkor a költségek szinte minden területen nőttek. Tevékenységük finanszírozásának biztonságát az is gátolja, hogy a területalapú támogatások előlegének kifizetése jelentősen csúszik.

Sok gazda értetlenül áll az előtt, hogy még nem érkezett meg számlájára a területalapú támogatás előlege. A gazdálkodók amiatt is kritizálják az érdekképviseletet, hogy a mezőgazdasági termelésnek ebben a kritikus időszakában még nem kapták meg az előleget. A főtítkár annyiban pontosított, hogy történt ugyan előlegkifizetés, de olyan kismértékű, amelyet az uniós csatlakozásunk óta nem láttak a gazdálkodók.

Márpedig az idei év sok szempontból meglepetést szerzett az ágazat szereplőinek. Az időjárás, az értékesítési árak és a hozamok sem az elvártak szerint alakultak, és a bajokat tovább tetézi a szállítás egyre súlyosabb gondja. Több hónapja nincs elegendő csapadék, és emiatt veszélybe kerülhet az őszi munkálatok elvégzése, bizonytalanná válik a jövő évi termés, és az őszi munkák költsége jelentősen nagyobb lesz. Sokan komoly finanszírozási gondokkal küzdenek. A lejáró hiteleket az év utolsó hónapjaiban kell törleszteni, és most kell kifizetni a földbérleti díjakat is.

Ebben az időszakban nagy segítséget jelent a több mint 10 éve működő előlegfizetési rendszer, mivel a következő gazdasági év elindítását részben ebből az előlegből finanszírozzák a gazdák, jelentette ki a főtítkár. Ez évre is számoltak

vele a termelők, amit az előleg összegéről megjelent jogszabály is megerősített. Éppen ezért olvasták a gazdák értetlenül a nemrég megjelent közleményt, amely a „gazdák érdekeire hivatkozva” közölte, hogy számos jogcím esetében nem fizetnek előleget. Ezek közül a legnagyobb „érvágás” a zöldítési támogatás előlegének az elmaradása, és nem lesz előleg egyes termeléshez kötött támogatások, valamint több vidékfejlesztési jogcím esetében sem. Még az alaptámogatás címén ígért, és a jogszabályban megjelent 70 százaléknak is csak az 50 százalékat (vagyis 35 százalékat), azaz hektáronként maximum 24 ezer forintot fizetnek ki a termelőknek a terület alapú támogatás előlegeként, mondta *Horváth Gábor*.

Ilyenre még nem volt példa. Azért tették lehetővé előleg kifizetését az uniós agrártámogatási rendszerben, hogy bizonyos költségeket ellensúlyozzanak, hogy kiegészítsék a gazdálkodók jövedelmét, és hogy segítsék az őszi munkálatok elvégzését, vagyis a következő év megalapozását. Az idén ráadásul az időjárás miatt megdrágult az őszi munkák elvégzése.

Kérdés, hogy miért nem folytatják a támogatási előlegeket – amikor a Magyar Államkincstárnak (MÁK) volna erre lehetősége? Talán nem működik megfelelően az intéz-

ményrendszer? A főtítkár szükségesnek tartja felhívni rá a jogalkotók és kormányzat figyelmét, hogy a jelenlegi rendszer rossz, ha csak így tud fizetni, és ha ilyen lemaradásban van. Ezt nemcsak az előleg 35 százalékanak kifizetése jelzi, hanem a bürokratikus rendszer bonyolultsága is jelentős problémát okoz. Az előleg kifizetésének ugyanis az a feltétele, hogy a beadott kérelmeket a hivatal ellenőrizze, és ha hibát találna, azt a kérelmezővel közösen kijavítsa, mert csak hibátlan kérelem alapján lehet kifizetést teljesíteni.

A kifizetésnek hivatalosan október 16-án kellett volna megkezdődnie, ám az a furcsaság történt, hogy október 13-án, szombaton tette fel a honlapjára a MÁK azt az adatsort, amiből látható, hogy hol vannak adategyeztetési problémák és hol vannak átfedések. Tehát a kifizetés megkezdése előtt 1 munkanappal hozták nyilvánosságra a listát, és aki szerepel rajta, annál szóba sem jöhet az előleg kifizetése. Eleve az is kérdés, hogy az érintettek mikor vették, veszik észre, hogy rajta vannak a listán, és az is, hogy mennyi idő alatt tudják korrigálni a kisebb-nagyobb hibákat.

A főtítkár szerint nem vitatható, hogy ez a hibajelentés rendszerhiba szüleménye. A hibák kiszűrését május 15-én meg kellett volna kezdenie a hivatalnak, hogy augusztus-szeptemberre a gazdálkodók már tiszta lappal várhassák az előleget. Egy munkanap viszont semmiképpen sem elegendő az adategyeztetésre.

A rendszer alapvető hibája továbbá, hogy három minisztérium felel az agrártámogatások kifizetéséért, ezért nehéz megállapítani, hogy a sok bába között hol vész el a gyerek, fogalmazott a főtítkár. A vidékfejlesztési államtitkárság visszakérült ugyan az Agrárminiszté-

riumhoz, de a közvetlen kifizetésekkel nem tették meg ugyanezt. Az Agrárminisztériumnak elvileg van „valamiféle” hatásköre, de a papírokkal a Miniszterelnökséghez tartozó kormányhivatalok foglalkoznak, míg a MÁK, a kifizető ügynökség a Nemzetgazdasági Minisztériumhoz tartozik. Ebben a rendszerben szinte lehetetlen felelőst találni, következésképpen csúszik a támogatás kifizetése – a gazdák pedig hoppon maradnak. A közvetlen támogatás teljes kifizetésének végső dátuma a következő év június 30-a – ahogy ezt a tavalyi támogatások kifizetése esetében is megtapasztalhatták a gazdák, ugyanis a tavalyi kifizetések az idén júniusban zárultak le – de még mindig nem teljesen!

Az idei folyamatok alapján tehát a gazdák jövő év júniusában kaphatják meg a végső összeget. A főtítkár szerint ez nagyon sok gazdálkodót nehéz helyzetbe hoz. A számviteli törvény szerint ugyanis a támogatást akkor is fel kell tüntetni a mérlegben, ha az nem érkezett meg. Ez az összeg pedig nyereségként jelenik majd meg – és hiába nincs a számlán, az adót meg kell fizetni utána. A főtítkár szerint a felelősöknek muszáj felülvizsgálni a rendszert, és ideje volna újra egyetlen felelős kezébe adni a támogatások rendszerét, ha egyszer már jól működött korábban.

H. GY.